

KESKUSTELUA

Puheenvuorot kokosi Laura Mäntylä

Lähetysjärjestöt sanovat, että ne eivät syrji ketään. Ne sanovat myös, etteivät ne hyväksy samaa sukupuolta olevien parisuhteita. Pitäisi tutkia niiden työssä olevien homoseksuaalien kokemusta siitä, onko heitä syrjitty vai ei. Lähetysjärjestöt sanovat, ettei tämä ole niille ongelma, koska niiden piirissä ei ole homoseksuaaleja töissä.

Onko ihmisen valittava jokin muu työympäristö, jos jossain on vaikeaa olla seksuaali- ja/tai sukupuolivähemmistöön kuuluvana ihmisenä. Kirkossa on joukko, joka kokee tekevänsä kutsumustyötä. Vaihtamalla seurakuntaa monen tilanne ei muutu. Kutsumustyö tekee kirkosta ja seurakunnasta erilaisen työpaikan kuin maallisesta työympäristöstä.

'Kirkkokiusattu' -sanana takana on koulukiusattu, työpaikkakiusattu yms. termit. Työpaikkakiusaamiseen puuttumisen kynnyks on madaltunut. Koulukiusaamiseen liittyy usein henkilökohtaisiin erilaisiin ominaisuuksiin liittyvä kiusaaminen. Se on aikuisten näkökulmasta lasten tappelu ja riitelyä, johon on kouluympäristössä tartuttu voimakkaasti. Nämä kaksi ilmiötä ovat tämän kirkkokiusaamisen takana. Millä tavalla kirkkokiusaaminen on erilaista kuin työpaikkakiusaaminen?

Harjoittaako ihminen omaa uskonnollisuuttaan, kun hän on käännyttämässä Lauraa vai olisiko Lauralla lakisäätöinen lupa kieltäytyä tilanteesta ja todeta se kirkkokiusaamiseksi, johon ei voi suostua?

Voitteko vastata selvästi kysymykseen siitä, onko kirkko sanonut, onko piispat sanoneet koskaan selvästi, että rekisteröidyssä parisuhteessa eläminen on työntekijöille, luottamushenkilöille tms. ihan ok juttu. Saa rukoilla parisuhteensa solmineiden puolesta, mutta ei saa siunata.

Eero Huovinen aikoinaan vetosi Suomen lakiin ja sanoi, että homoseksuaalisessa parisuhteessa elävä voi toimia kirkon työntekijänä.

Kiusaamista helpompi käsitellä seurakuntatyöyhteisössä, kun puhutaan muusta kuin seksuaalisen identiteetin kysymyksestä. Se on jotenkin niin henkilökohtaista, että siitä ei osata puhua niin kuin jostain nipistelystä tms. Työnantajan pitää huolehtia siitä, ettei työntekijä tule lyödyksi – henkisesti tai fyysisesti.

On kyse työturvallisuudesta. Niin kuin portsaria ei saa vetää turpaan, niin kirkon työntekijää ei saa uhata tai loukata. Työnantajan tulee huolehtia siitä, että ihminen voi tehdä työtään rauhassa. Ei se ole mitään sielunhoitoa, että käy haukkumassa papin.

Tarvitaanko siihen lakipykälää, että rajaa itsensä pois jostain epäterveestä ilmiöstä?

Kirkkokiusaamisessa osutaan identiteetin syvimpiin kohtiin, kun Raamatulla lyödään päähän.

Kysymys: Onko olemassa erilaista lainsäädäntöä? Kirkossa on helppo tulla kiusatuksi ja on helppo siunata.

Kirkkoa koskee sama lainsäädäntö kuin muitakin työpaikkoja. Mitä se käytäntö sitten on, niin se on eri asia. Haluatteko ammattiliitoilta jotain konkreettista ja mitä se voisi olla?

Jos kirkon järjestö ilmoittaa, ettei hyväksytä samaa sukupuolta olevien parisuhteessa elämistä, niin onko se ongelma? Kansanlähetyksellä on kirjaus sen virallisessa ohjelmassa. Onko mahdollista, että jokin taho ilmoittaa, ettei hyväksy mustan ja valkoisen ihmisen välistä suhdetta tms.?

On se ongelma. Edustetaan jäseniä ja toimitaan toimeksiannosta. Laki on voimassa kaikille kansalaisille. Ei voida erikseen kirjata, että se on voimassa järjestöissäkin. Tällä hetkellä ihmiset vapaaehtoisesti väistyvät eli jättävät menemättä töihin niihin paikkoihin, missä heitä ei hyväksytä.

Katolinen kirkko ei hyväksy naista papiksi tai homoseksuaalisia parisuhteita. Sitten voi olla kuulumatta siihen. Meidän kirkkomme on kuitenkin mennyt niin pitkälle, ettei se voi enää vedota siihen oppiin, ettei saa elää samaa sukupuolta olevan ihmisen kanssa.

Upeaa, että ammattiliittojen edustajat miettivät, miten voitaisiin kerätä tarinoita siitä, mitä kentällä tapahtuu. Nähtävästi luottamusmiesten kautta tieto ei liiku eteenpäin liittoihin. Olen ollut kahdeksan vuotta luottamusmiehenä, mutta en kertaakaan ole ollut koulutuksessa, jossa tätä tematiikkaa olisi avattu. Voisiko tätä lähteä avaamaan? Mitä termi kirkkokiusattu pitää sisällään? Voisiko antaa valmiuksia luottamusmiehille käsitellä tätä asiaa? Seurakunnissa voisi olla sateenkaariasiamies, jonka erikoisalana olisi tarttua näihin kysymyksiin.

Seksuaalivähemmistöjen asia pitäisi erikseen kirjata virkaehtosopimukseen. Voiko sellaista sinne kirjata?

Meidän maailmassamme syrjintä on hyvin keskeinen työelämän kysymys: seksuaalinen syrjintä, ikäkysymys, syrjintä sukupuolen tai etnisyyden perusteella. Tämä pitäisi ottaa yhteiskunnan agendalle. Vaikka se laissa onkin, niin sitä pitäisi avata.

Kirkkokiusaamisessa osutaan identiteetin syvimpiin kohtiin, kun Raamatulla lyödään päähän.

Kun pitää kunnioittaa sitä kantaa, että homoidentiteetti on seksuaalisen kehityksen häiriö ja homosuhteet synty, on hirveän vaikeaa puhua syrjinnästä. Silloin kyseenalaistettaisiin se, onko tämä kunnioittava kanta. Silloin syrjintä ja kiusaaminen ovat tabuja.

Syrjinnän ja kiusaamisen suhteesta pitäisi puhua. Miten institutionalisoitu syrjintä johtaa kiusaamiseen? Syrjintä kohdistuu ryhmään, kiusaaminen yksilöön. Se on helppo tuomita. Mitä se, että sallitaan tietty puhu, niin miten se vaikuttaa yksilöön? Ei hakeuduta esim. töihin Kansanlähetykseen. Olen valmis vertaamaan homoseksuaalien syrjintää kirkossa rasismiin. Ihmettelen, ettei pystytä sanomaan suoraan, että yhteisöön kohdistuva syrjintä vaikuttaa myös yksilöön ja on häntä kohtaan epäreilua. Ihmiset tosiaan harvoin yksilötasolla tuomitsevat. Kuitenkin kun on hyväksyttävää puhua yleisesti kirkon työntekijöistä, se aiheuttaa sen, ettei halua puhua tyttöystävästään, jos pitää pelätä. Voi olla jonkun mielestä 'positiivinen poikkeus', mutta silti on raskasta. Saan myös kommentteja, että tämän on fiksu maahanmuuttaja, vaikka olen Espoosta. Pitääkö mun aina olla kiva, kiltti ja fiksu? Voiko olla vaikka tyhmä homoseksuaali? Ja johtuuko kaikki aina homoseksuaalisuudesta tai etnisestä taustasta tms.?

Seksuaalinen terveys, mielenterveys ja hengellinen terveys yhteydessä toisiinsa. Ollaan joka paikassa kokonaisia. Ei meistä voi ottaa yhtä osa-aluetta pois. Myös seurakunnan työntekijän koko olemukseen kuuluu seksuaali-identiteetti. Pitäisikö koulutukseen valittaessa tutkia myös seksuaalista terveyttä, koska työntekijänä joutuu kohtaamaan hyvin erilaisista taustoista tulevia henkilöitä. Kaikki joutuvat käymään omaa prosessiaan läpi. Jotkut jaksaa ja jotkut ei, kun pitää koko ajan saada turpaan tms.

Kun kirkossa pitää hyväksyä kaikenlaisia näkökulmia, niin yhteiskunnassa on alettu se tuomita. Kysymys ei ole omantunnonkysymys vaan tasa-arvokysymys on ajatuksena noussut nyt esiin aika laajalla rintamalla. Näen tässä ison askeleen ja uskon, että kirkon askeleet tulevat perässä.

Sana 'kunnioittaa' on hassu, koska siihen sisältyy ajatus siitä, että pitäisi pitää jotain ajatusta arvokkaana. Meidän täytyy myöntää, että jotkut tosiasiat ovat tosiasioita. On olemassa ihmisiä, joiden homoseksuaalisuuteen liittyvä pelko tai omaan seksuaalisuuteen liittyvä ahdistus ja siihen liittyvät kysymykset on niin isoja, että he eivät pääse tämän jutun yli. Miten ihmiset eivät ymmärrä, miten henkilökohtaisesti omaan kasvuun ja kaikkiin seksuaalisiin traumoihin liittyvä kysymys on henkilökohtainen kysymys? Komentamalla asia ei muutu. Se, mitä joku tuntee tai ajattelee, ei käskemällä muutu. Kirkkokiusaamisesta päästään eroon vain, jos me yhteisöinä opitaan rakastamaan seksuaalivähemmistöihin kuuluvia työntekijöitä. Tämä on otettava esiin ihmisoikeuskysymyksenä eikä vain omantunnonkysymyksenä.

Mitään kantoja ei pysty komentamalla muuttamaan. Rasismi ja antisemitismikin nousussa eikä mielipiteitä pysty muuttamaan. Toisten kohtelemisen ja ihmisryhmistä puhuminen pitäisi kuitenkin olla sellaista, että on mietitty, miten puhutaan.

Seksuaalisuus on herkkä ja yksityinen asia, mutta toisaalta tehdäänkö me itse siitä sellaista. Haluaisin leiman otsaan, että olen homoseksuaali samoin kuin maahanmuuttajataustani näkyy. Nyt se pitää erikseen tiedottaa.

Joudutaan olemaan positiivisia esimerkkejä. Vasta kun ihminen tuntee jonkun, hän sanoo, ettei ne kaikki ole pahoja. Se on vain yleinen ilmiö, joka on etäällä. Mikään ei muutu muuta kuin lähelle tulemalla.

Ei ole henkilökohtainen mielipide se, mitä kirkko sanoo. Syrjinnässä on olemassa oikea ja väärä, ei vain mielipiteitä.

Pitää varautua siihen, että asia on vaikea toiselle ihmiselle, kun ei lue otsassa siitä homoseksuaalisuudesta. Pitää jaksaa kestää sitten se toisen mahdollinen hämmennys.

Konservatiivikristityillä avioliitonäkemys enemmän henkisyys ja rationaalisuuteen perustuva suhde. Seksuaalisuudessa saatetaan nähdä jotain paha ja syntistä, jos sitä toteutetaan muuten kuin lisääntymistarkoituksessa. Onko tämä homoseksuaalisuus niin vaikea asia juuri siksi, että siinä on väkisin mukana ajatus siitä, ettei suhde perustu vain henkisiin ja rationaalsiin asioihin?

Jokaisen tulisi käydä itseään läpi ymmärtääkseen toista. Jokainen on koko ajan peili itselle.

Itse katson kaikkea seksuaalisen terveyden näkökulmasta, myös hengellistä terveyttä. On jäänyt käymättä läpi tärkeitä asioita elämässä.

Kirkko on hyvin vahva 'me'. Se liittyy kaikkeen erilaisuuteen. Jos et ole samaa mieltä meidän kanssa, olet ulkopuolinen. Symbioottinen meininki kuuluu aika pitkälti kirkkoon.

Nauti siitä, että aiheutat ihmisille prosesseja, kun ilmaiset jotenkin homoseksuaalisuutesi.

On tärkeää, että nostetaan esiin se, että meidän seurakunnassa on nollatoleranssi syrjinnälle. Esimiehiä kouluttaessa kannattaisi nostaa esiin, että sillä on oikeasti merkitystä.

Tällä hetkellä säästetään varmuuden vuoksi. Tietynlainen luottamus tulevaisuuteen pitäisi olla selviö kirkossa, mutta eipä ole. Virkoja ei täytetä. Paniikki pitäisi saada pois. Pitäisi pitää pää kylmänä. Maakunnissa on aina eletty kädestä suuhun ja siellä ollaan paljon vähemmän hermostuneita. Johtajavastuuta kaivataan.

Kirkkohan ei kiusaa. Sehän on rakennus. Siellä saattaa olla joku vahva persoona, joka kiusaa ja muut työntekijät valitsevat puolensa. Se on kaikille osapuolille kiusaamista. Joku kiusaaja ehkä saa porukan mukaan.

Ei ole uutisarvoinen asia, että erkkari on jotenkin omituinen. Olen siunatussa tilassa siinä mielessä, että voin tehdä töitä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen kanssa. Olen saanut palautetta siitä – myös myllykivi kaulassa –kirjeitä. Ollaan tultu esimiehen kanssa siihen tulokseen, että en ole kommentoinut niitä. Olen katunut sitä vähän. Omiltani olen kuullut kritiikkiä siitä, että edistänkö meidän asiaa, kun järkkään HLBTI-ihmisille omaa toimintaa.

Kirkossa on aina ollut vertaisryhmiä.

Tulen Lappeenrannasta. Matti J. Kuronen nimennyt konservatiivikristityt taleban-kristityiksi. On monta kertaa lyöty Raamatulla päähän. Löytyy ihmisiä, jotka ovat puolustaneet – myös seurakuntaneuvostosta.

Ns. taleban-kristillisyyden pohjaa patriarkaalisen kulttuurin murrokseen. Feminismin nousu aiheuttaa vaaraa ja konservatiivikristityille on vaikeaa sopeutua siihen. Yleinen seksuaalikielteisyys on myös ongelma.

Mitä pitää tehdä, jos työpaikalla kaksi jääräpäätä kiistelee keskenään ja työkavereiden pitää valita puolensa? Näin kysyttiin. Pitää sitten lähestyä näiden jästipäiden esimiestä, jonka pitää viheltää se peli poikki.

Nopea puuttuminen on tärkeää. Vaitiolovelvollisuus on tärkeää myös esimiesten muistaa.

Meillä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvilla on ihan omia erityiskysymyksiä. En haluaisi heterojen kanssa samaan parisuhderyhmään. Setan kanssa alkamassa yhteistyö, kun siellä kaivataan mahdollisuutta puhua uskontoasioista. Moni kristitty seksuaalivähemmistöihin kuuluva ihminen kokee vaikeaksi tilanteensa, kun ei kuulu oikein mihinkään.

Hyvin intiimeistä asioista kyse, kun joutuu julkisesti puhumaan esim. syrjinnästä, joka liittyy omaan seksuaali-identiteettiin. Olisi kiva, jos voisi puhua toisten puolesta, mutta kirkossakaan ei voida puhua 'caseista' vaitiolovelvollisuuden takia. Ihmiset eivät tiedä, että kirkossa voi olla seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluville turvallista esim. perheneuvonnassa tms.

Hengellinen väkivalta on sellaista, mihin pitäisi voida puuttua. Laki sen jo sallii, mutta milloin siihen puututaan? Ei meillä sallita enää niitäkään mielipiteitä, että on oikein, että tietyt rodut ovat orjan asemassa. Milloin päästään siihen aikaan, että seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen pilkkaamistakaan ei sallita?

Kun ihmiset eivät vielä pysty luottamaan kehen tahansa työntekijään tai luottamusmieheen, niin erityisryhmiä ehdottomasti tarvitaan. Tasa-arvotyötä tehneenä tiedän sen, mikä merkitys näillä tiedostusryhmillä, vertaistuellalla on aikoinaan ollut. On tarvittu turvallisia tiloja ja paikkoja, joissa ei ole tarvinnut yhtään pelätä, että puukotetaan kylkeen. Ihmiset kasvavat kunnioittamaan erilaisia ihmisiä eläessään sellaisissa yhteisöissä, joissa heitä kunnioitetaan. Pelkästään se, että ystävälläsi on ystäväpiirissään joku seksuaalivähemmistöön kuuluva ihminen, muuttaa asenteita. Tavatessaan ensimmäisen homoseksuaalin joillakin on muuttunut näkemys koko ihmisryhmästä. On vain menty joukon mukana eikä välttämättä edes koskaan syvällisesti mietitty kyseistä mielipidettä. Jotta me voidaan olla luontevasti kahvipöydässä ja puhua kumppaneistamme, tarvitsemme omia erityisryhmiä. Niistä saadaan tukea, ystävyyttä ja rakkautta ja osataan sitten olla luontevasti muiden porukassa.

Toivoisin meidän piispoilta, ettei tarvitsisi kuulla sellaisia kommentteja, joita on tullut Jolkkoselta, Peuralta

ja Revolta, että vaikka rekisteröity parisuhde ei ole este kirkon viralle, niin on olemassa jännite kirkon opin kanssa. Jos piispat ja korkeat auktoriteetit sanoo näin, miten ihmiset voi luottaa? Ei voida luottaa. Se on ilmiselvää. Tai jos kirkkohallituksesta sanotaan, että miksi tällaisiin yksittäisiin asioihin kuin sukupuolten tasa-arvo ja seksuaalivähemmistöjen kysymykset pitäisi ottaa kantaa. Rasismikeskustelussa ei voisi tällaista vähättelyä harrastaa. Edelleen tässä tapauksessa voi. Ollaan kuitenkin menossa parempaan suuntaan.

Sari on hienosti noussut tärkeäksi kirkolliseksi keskustelijaksi. Ei kysytä enää vain piispojen tai kirkkoherrojen kantoja. Toivon, että tämä liike lähtisi käyntiin tulevien kuukausien aikana. Seurakuntavaalit tulevat. Voitaisiin rakentaa yhteistä ja aika rakasta kirkkoa myös muissa asioissa kuin seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin liittyvissä kysymyksissä.